

Anton Cotteleer

Bevalligheden

Met *Bevalligheden*, geïnspireerd op een afbeelding van een marmeren beeldengroep van de neoclassicistische beeldhouwer Antonio Canova in een tijdschrift uit de jaren '80, geeft Anton Cotteleer een radicaal nieuwe invulling aan één van de populairste iconografische thema's in de westerse kunst: dat van de drie Gratiën.

Euphrosyne, Aglaea en Thalia hebben altijd al de verbeelding weten te prikkelen van kunstenaars. Van Raphaël tot John Currin in de schilderkunst en van Falconet tot Maillol in de beeldhouwkunst: ze wisten allemaal vorm te geven aan luister, vreugde en overvloed, de eigenschappen die deze vrouwen belichamen. De drie Gratiën, die volgens Hesiodus en Pindarus dochters van Zeus waren, luisterden de feestmalen van de Olympische goden op en stonden symbool voor totale levenslust: een hedonistische levensvisie die ook vandaag nog een grote aantrekkingskracht uitoefent op zowel de reclamewereld als de porno-industrie.

Anton Cotteleer combineert bepaalde kenschetsende elementen uit zijn recente plastische onderzoek tot een gesublimeerd beeld en knoopt zo aan bij zowel een geleerde als populaire traditie. Liever dan hun vrouwelijke vormen te valoriseren door de elegantie ervan te benadrukken, kiest hij ervoor om de ledematen van de drie Gratiën te amputeren en zo een beeldengroep te creëren waarvan de kracht en de harmonie berusten op de versmelting van hun lichamen. Tegenover het kille witte marmer van Canova plaatst de kunstenaar een bekleding van gekleurd vilt die op het acrylhars beeld is aangebracht. Als sokkel gebruikt hij een rond tafeltje dat refereert naar de roterende platforms in zowel beeldhouwateliers als peepshows in rosse buurten.

We kunnen maar beter op onze hoede zijn voor de goede smaak. Wie denkt smaak in pacht te hebben, doet Cotteleers beelden af als kitsch. Tegenstanders van deze goede smaak houden dan weer van het uitgesproken subversieve karakter ervan. Aan de basis van Cotteleers interesse voor het fragmentarische en het monochrome liggen de beeldhouwwerken uit de klassieke oudheid, die meestal fragmentarisch en zonder hun oorspronkelijke polychromie tot ons zijn gekomen. Omdat deze zijn tentoongesteld in musea die hun behoud waarborgen, ontsnappen ze al eeuwenlang aan amoureuze pogingen om hen innig te strelen.

Dankzij hun kleurrijke, fluweelzachte huid krijgen de beelden van Cotteleer iets losbandigs. Het hedendaagse meubel dat als sokkel wordt aangewend, verleent ze een aantrekkelijk en voyeuristisch kantje. Cotteleer nodigt de toeschouwer uit om door te dringen tot de privésfeer, om rechtstreeks in contact te treden met de beelden waarvan de soms vieze en sleetse aanblik het beeld oproept van versleten knuffels. De beeldhouwer, die moeiteloos omschakelt van het banale naar het unieke, van het alledaagse naar het bijzondere en van het vulgaire naar het subtiele, plaatst zichzelf in de hachelijke positie van een evenwichtskunstenaar. Met elk van zijn ingrepen, zo minimaal als de stappen van een koorddanser, gaat hij steeds verder in zijn zoektocht naar een schoonheid die in al haar paradox des te meer bevreedend is.

Simon Delobel, Antwerpen, januari 2014